

نشریه محصلان غالب

سال چهارم، شماره چهارم، زمستان ۱۳۹۸ ه.ش.

آنچه در این شماره می‌خوانید:

سخنی با خواننده‌گان ۲

معرفی اتحادیه هم‌کاری‌های جنوب آسیا ۳

انسان گوهر فرشته‌گان ۵

اینترنت اشیاء چیست؟ ۷

محو خشونت علیه زن و جایگاه زن در اسلام ۹

تاریخچه بانک جهانی ۱۱

گاما کامره (دستگاه طب هسته‌ای) چیست؟ ۱۳

علل عدم اعتماد همه‌گانی نسبت به نهادهای عدلی و قضایی ۱۵

کاروان ما ۱۶

محصلان نخبه پوهنتون غالب ۱۷

اینترنت نسل 5G ۲۰

ورزش در پوهنتون غالب ۲۲

صاحب امتیاز: پوهنتون غالب

مدیر مسؤول: عبدالباری بهرامی

هیئت تحریر: سلطان احمد برهانی

عبدالحلیم حکمت

جواد احمدی

احمد سهیل سهیل

اجمل فیاض

عکاس:

ایمیل:

mehranmagazin@gmail.com

سخنې با خواننده گان

سپاس بی کران پروردگار یکتا را که هستی مان بخشید و به طریق علم و دانش رهنمون مان شد و به هم نشینی رهروان علم و دانش مفتخر مان نمود و درود بر به ترین خلاق، محمد بن عبدالله - صلی الله علیه و سلم - که مه تر پیامبران است و گزیده خدای جهان. در طول تاریخ، رشد علمی، تغییرات بسیاری داشته و در طی عصرهای مختلف، نوسان یافته، انسان از دوران اولیه زنده گی خود همیشه در پی کشف حقایق علمی بوده و دست به اختراعات و اکتشافات زده، که این رشد علمی در کشورها متفاوت بوده است. در گذشته، کشور ما مشکلات زیادی در زمینه مطالعه، چاپ و نشر متون علمی داشته است، که از آن جمله در اختیار نبودن کتاب کافی در دسترس مردم این مرزوبوم، متناسب نبودن مطالب با سطح سنی افراد و در نتیجه بی علاقه شدن آن ها به امر مطالعه، روندی را پدید آورده است که امروز شاهد آن هستیم.

انگیزه های اجتماعی به طور عمده تحت تأثیر اجتماعی که انسان در آن رشد کرده است قرار دارند و تنها به طور مستقیم نیازهای زیستی او را برطرف می کنند. وقتی انگیزه های اجتماعی انسان را به دقت بررسی می کنیم، ریشه های آن را در تاریخ اجتماعی و در آن چه برای او اتفاق افتاده است می یابیم.

و اما، امروز امکانات وافر در زمینه چاپ و نشر مقالات علمی مساعد بوده، که این امکانات نیاز به سعی، پژوهش و تلاش دانش جویان عزیزی دارد که با نوشته های زیبای شان، فرهنگ مطالعه و مقاله نویسی را در جامعه مان پُررنگ تر می سازند.

در قالب برگ چهارم نشریه محصلان غالب (مهران) تلاش ورزیده ایم تا مطالب و مفاهیم به روز و کارا را در ابعاد مختلف طبی، سیاسی، تکنالوژی نوین، اقتصاد، فرهنگی و ورزشی بگنجانیم.

پوهنتون غالب افتخار دارد تا با فراهم نمودن محیط سالم و سازنده در تربیه کتله عظیمی از نسل متعهد و متخصص افغانستان نقش فعال داشته تا نیازهای امروز و فردای جامعه را برآورده سازد.

نشریه محصلان غالب (مهران) متعهدانه پذیرای مقالات و نبشته های دانش جویان این نهاد علمی بوده و با افتخار در خدمت عزیزان می باشد.

عبدالباری بهرامی

مدیرمسئول نشریه محصلان غالب (مهران)

احمد سلیم رفاهی
دانش جوی سمستر پنجم پوهنځی اقتصاد
پوهنتون غالب هرات

معرفی اتحادیه هم‌کارها جنوب آسیا

SAARC

South Asian Association for Regional Cooperation.

سازمان مهم منطقه‌یی

جمعیت: ۲۳ درصد نفوس جهان؛

وسعت: ۵۱۳۶ میلیون کیلومتر؛

دو فیصد سهم در تولید ناخالص جهان؛

شش فیصد سهم در صادرات جهان؛

شش فیصد سهم در واردات جهان.

علل ارقام فوق: محدودیت‌ها و موانع ترانزیتی و اقتصادی،
رشد جمعیت، محدودیت منابع و کمبود منابع و سرمایه و
تنش‌های داخلی و خارجی می‌باشد.

هدف از تشکیل این اتحادیه، افزایش هم‌کاری‌های متقابل،
میان کشورهای عضو می‌باشد. سارک تسریع فعالیت‌های
اقتصادی و توسعه اجتماعی در کشورهای عضو می‌باشد.

نقش آن ایجاد هم‌کاری بین کشورهای عضو، ارزیابی روند
تطبیق فعالیت‌های سارک و سازمان‌های بین‌المللی می‌باشد.
سارک با مؤسسه‌های ملل متحد و نهادهای کمک‌کننده
بین‌المللی هم‌کاری گسترده‌یی دارد.

تاریخچه سارک

در اواخر ۱۹۷۰م ضیاء الرحمن، رئیس جمهور بنگلادیش،
پیش‌نهاد ایجاد یک بلوک تجاری متشکل از کشورهای جنوب
آسیا را داد. برای اولین بار در اپریل ۱۹۸۱م. وزیر امور
خارجة هفت کشور جنوب آسیا به منظور تأسیس یک اتحادیه
تجاری در کلمبو، پایتخت سریلانکا گرد هم آمدند. در آگوست
۱۹۸۱ نیز کمیته اتحادیه هم‌کاری‌های کشورهای جنوب آسیا
تأسیس شد.

بالاخره سارک در سال ۱۹۸۵م. توسط کشورهای هند،
پاکستان، بنگلادیش، نیپال، بوتان، مالدیو و سریلانکا
تأسیس شد. افغانستان در اپریل ۲۰۰۷ در چهاردهمین
اجلاس این اتحادیه عضویت سارک را گرفت.

مجموع جمعیت کشورهای عضو آن تقریباً ۱/۵ میلیارد نفر
از جمعیت جهان را تشکیل می‌دهد، که از نظر جمعیت، حوزه
تأثیر آن از هر سازمان منطقه‌یی دیگر بیش‌تر است.

ایران و چین نیز که از اعضای ناظر این سازمان هستند،
درخواست عضویت در این سازمان را دارند.

پایتخت کشور نیپال واقع است
مقر دائمی سارک، در کاتماندو،

اهداف و اصول

- ارتقای سطح تأمین مصالح اجتماعی مردم منطقه جنوب آسیا و بهبود زنده‌گی آن‌ها؛
- سرعت‌بخشیدن به رشد اقتصادی و استفاده از تمام امکانات بالقوه منطقه، جهت تسریع در برنامه‌های اجتماعی و توسعه کشاورزی و تأمین فرصت زنده‌گی مناسب برای تمام مردم؛
- تحکیم همکاری‌های مربوط به اعضا در بین کشورهای جنوب آسیا؛
- همکاری با سازمان‌های بین‌المللی‌یی که دارای اهداف مشابه‌اند؛
- ارتقای همکاری‌های چندجانبه در زمینه‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی، و علمی در کشورهای در حال توسعه.

هم‌کاری‌ها و زمینه‌ها

- زراعت و توسعه روستایی؛
- صحت و فعالیت‌های مردمی؛
- زنان، جوانان و اطفال؛
- محیط زیست و جنگلات؛
- تکنالوژی و هواشناسی؛
- حمل و نقل؛
- افزایش شاخص نیروی انسانی.

اعضای ناظر

افغانستان نیز در ۳۱ نوامبر ۲۰۰۵ بنابر به درخواست هند، به عضویت ناظر سارک در آمد و در ۳ اپریل ۲۰۰۷ رسماً عضویت این اتحادیه را گرفت؛ البته با احتساب افغانستان به این اتحادیه، تعداد کل کشورهای عضو سارک به هشت کشور رسید؛

در اپریل ۲۰۰۶ آمریکا و کوریایی جنوبی نیز درخواستی را مبنی بر عضویت ناظر این سازمان ارائه کردند و اتحادیه اروپا نیز طی نامه‌یی علاقه‌مندی خویش را ابراز کردند.

در ۴ مارچ ۲۰۰۷ ایران نیز درخواست عضویت ناظر را رسماً اعلان کرد. اکنون ممالک ایران، چین، موریس، جاپان، کوریایی جنوبی، آمریکا و اتحادیه اروپا عضویت ناظر این سازمان را دارند.

افغانستان و سارک

- عضویت افغانستان در چهارمین اجلاس سازمان سارک؛
- باتوجه به وضعیت کنونی، دشواری‌های عضو مفید و مؤثر این سازمان باشد؛
- با مشارکت در هم‌کاری‌های منطقه‌یی متمرکز خود را در بخش‌های مبارزه با فقر و عقب‌مانده‌گی، ناامنی و تروریسم، قاچاق مواد مخدر و آدم‌ربایی سامان دهد؛
- مسیر ترانزیت افغانستان و انتقال کالا از شبه‌قاره هند به ممالک آسیای میانه و مسیری نسبتاً کوتاه انتقال برق و گاز از حوزه آسیای میانه به کشورهای حوزه سارک باشد، از جمله کشور هند باتوجه به هشت فیصد رشد اقتصادی خود تأمین به انرژی دارد؛
- توسعه و گسترش شبکه‌های مواصلاتی که کشورهای جنوب آسیا را به آسیای میانه وصل می‌کند؛
- توسعه زیرساخت‌های مخابراتی و حمل و نقل به گسترش مبادلات تجاری منجر شده و باعث توسعه اقتصادی در منطقه را به دنبال داشته باشد؛ البته تمام این‌ها بسته‌گی کامل به این امر دارد که اعضای سارک چه حدی را در نظر دارند و چه میزانی می‌خواهند پتانسیل‌های خود را استفاده کنند؛ هدف اساسی سارک را تعهد تجارت آزاد، کاهش تعرفه‌های تجاری میان کشورهای عضو و توسعه جهان‌گردی و هم‌کاری علمی و فنی بین کشورهای عضو را تشکیل می‌دهد؛ اما کشورهای عضو سارک که دارای یک‌پنجم جمعیت سارک را تشکیل می‌دهد، دارای رابطه تجاری بسیار پایین را دارد.
- سارک متشکل از ۸ کشور، یک سازمان سیاسی و اقتصادی است؛
- عضویت افغانستان، مهم‌ترین عامل برای توسعه و گسترش راه‌های مواصلاتی می‌باشد؛
- مشکلات مواصلاتی، رشد اقتصادی و تنش‌های داخلی، عاملی برای عدم گسترش سریع ممالک جنوب آسیا بوده است؛
- علاقه‌مندی ممالک برای عضویت ناظر در سارک، باعث گسترش هم‌کاری‌های جامعه بین‌الملل شده است؛
- سارک در میان ممالک دارای تراکم نفوس بالا ایجاد شده است.

انسان، کوه فرشته‌ها

سید یوسف شیرزاد

دانش جوی سمستر پنجم پوهنخی حقوق و علوم سیاسی

حاسبوا أنفسکم قبل أن تحاسبوا / خویش را محاسبه کنید قبل از این که محاسبه شوید.

تعیین نموده است، دنبال نشود و چنین کند که گویا برای همین دنیا آفریده شده است و تمام هم‌وغم آن آبادی دنیایی باشد که صفت آن فانی است، در نتیجه چنین شود که خداوند متعال می‌فرماید: «أُولَئِكَ كَالْأَنْعَامِ بَلْ هُمْ أَضَلُّ أُولَئِكَ هُمُ الْغَافِلُونَ / آن‌ها به مانند چهارپایانی‌اند و حتا گمراه‌تر از چهارپایان و آن‌ها همان غافلان‌اند». و یا «خَسِرَ الدُّنْيَا وَالْآخِرَةَ ذَلِكَ هُوَ الْخُسْرَانُ الْمُبِينُ». زیان کار دنیا و آخرت‌اند و این زیان آشکار است؛ پس جزای ستم‌کاران چیزی جز شرمنده‌گی و آتش جهنم نمی‌باشد؛ بناءً انسان باید بداند که در این دنیا کار وی عظیم است و مسؤولیت آن خطیر؛ و اگر خداوند متعال کم‌وبیش ۱۲۴ هزار پیغمبر را فرستاد، برای این بود تا هدف بنی آدم را برای آن بیان نموده و به‌سوی صاحب حقیقی آن ره‌نمایی کند.

برای این که انسان به مسؤولیت خود در این دنیا پی ببرد و به هدف خویش نایل شود، نیاز است که در قدم نخست خود را که گوهر فرشته‌گان است بشناسد، تا از این طریق بتواند رب و خالق خود را شناخته و جای‌گاه خود را حفظ نماید؛ همین بود که گفته‌اند (مَنْ عَرَفَ نَفْسَهُ فَقَدْ عَرَفَ رَبَّهُ)؛ کسی که خود را دریابد، رب خود را دریابد؛ و چون خالق را به درستی شناخت و چشم حقیقت باز شد و پرده‌های فاصل، عروج کرد چنین شود که گویند «آن‌کس که تو را شناخت جان را چه کند / فرزند و عیال و خانمان را چه کند / دیوانه کنی هر دو جهان‌ش بخششی / دیوانه تو هر دو جهان را چه کند»؛ پس لازم می‌باشد برای این که به‌تر خود را بشناسیم و به هدف آفرینش خود پی ببریم به نکات زیر توجه نماییم:

الله مهربان خالق توانا ودانا را باید سپاس‌گزار باشیم، به خاطر این که ما را انسان آفرید؛ عقل و علم را برای اولاد آدم ارزانی فرمود؛ تا از این طریق، صاحب و خالق خود را بشناسد و بداند، که از کجا آمده است؟ و آمدنش بهر چی بود؟ در نخست جای دارد متذکر شویم که الله متعال انسان را هرزه و بی‌هوده نیافریده است؛ چنان که خود در کلامش فرموده است «أَفَحَسِبْتُمْ أَنَّمَا خَلَقْنَاكُمْ عَبَثًا وَأَنَّكُمْ إِلَيْنَا لَا تُرْجَعُونَ / آیا گمان برده‌اید که ما شما را بی‌هوده و بازچه خلق نموده‌ایم و به سوی ما برگشت نخواهی کرد». در روشنی این آیات، دانسته می‌شود که الله حکیم، وقتی انسان را آفرید وی را روی هدفی حساب‌شده و معین خلق نمود. این هدف را برای ما چنین بیان می‌کند: «وَمَا خَلَقْتُ الْجِنَّ وَالْإِنْسَ إِلَّا لِيَعْبُدُونِ / ما انسانان و جنیات را نیافریدیم؛ مگر برای عبادت»؛ پس برای چنین موجود ضعیف و ناتوان که در مقابل آن رب کاینات، خالق موجودات صاحب لیل و نهار قرار دارد، چیزی جز عبادت نیست؛ و چون خداوند متعال انسان را از روح خویش زنده نمود و عقل را که قوه تمییز حق از باطل است برایش بخشید، فرموده (وَلَقَدْ كَرَّمْنَا بَنِي آدَمَ)؛ یقیناً که ما اولاد آدم را گرامی داشته‌ایم و چون خویش را گم نکنند؛ رب خویش را بشناسد و هدف تعیین‌شده را تعقیب نماید، همان شود که قرآن بیان می‌کند: «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ / مؤمنان رست‌گار شده‌اند»؛ و سعادت دنیا و آخرت نصیب آن خواهد شد، و شایسته رست‌گاران چیزی نیست مگر «جَنَاتٌ تَجْرِي مِنْ تَحْتِهَا الْأَنْهَارُ / بوستان‌هایی است که در تحت آن جوی‌هایی از آب در جریان است» و اگر بر عکس، مقصدی که پروردگار عالم برای بنده‌اش

روح: آن است که در کالبد انسان دمیده می‌شود و جسم را زنده می‌گرداند و در حقیقت روح ملکوتی است و اصل می‌باشد. در چشم دیده نمی‌شود و در این دنیا غریب آمده است و همین روح انسان را گوهر فرشته‌گان ساخته و اگر در کالبد نباشد، جسد متعفن گردیده و نابود می‌شود؛ روح است که حتا بعد از فوت از بین نرفته و مورد خطاب الله متعال قرار می‌گیرد سؤال از آن می‌شود، عذاب و عتاب خداوند نیز بر آن است. به همین خاطر است که رسول خدا (ص) فرموده است «الناس معادن کمعادن الذهب والفضه / انسان‌ها مانند معادن طلا و نقره می‌باشند»؛ چون بر روح و پرداخته شود و آن صیقل کاری گردد، صبر، شکر، اخلاق نیک، محبت و رضا در انسان ایجاد می‌گردد؛ اما جسم آن است که در چشم دیده می‌شود و قابل لمس است و آن را در انسان فرع آفریده‌اند و برای این آفریده شده است تا در خدمت و فرمان روح باشد؛ نه بیش؛ و اگر هدف تنها پرورش جسم باشد، پرده‌های حایل بین رب و بنده افزون گردیده و چون چنین شد، در انسان: حسد، بغض، عداوت، خشم، کبر و ریا پدید می‌آید.

سؤالی که در این جا مطرح می‌شود، این که آیا هدف ما خدمت به جسم و کالبد است یا روح؟

اگر فقط به جسم، که در انسان فرع و تبع است خدمت شود و روح، که اصل است فراموش گردید، آن است که ما خود را نشناخته‌ایم. به گفته شاعر: ترسم نرسی به کعبه ای اعرابی / کاین ره که تو می‌روی به ترکستان است

چنان که می‌دانید انسان و حیوان در جسم مشترکاتی می‌داشته باشند، با این تفاوت که آدمی به ماده و معنی، هردو نیازمند است و حتمی است که در آن قوت روح و معنی غالب باشد، و الا اگر انسان خلاصه شود به خوردن، نوشیدن و خوابیدن، که صفت و هدف عالی حیوانات است، و تمام امور زنده‌گی آن به هدف رسیدن همین مطالب باشد، پس خواص حیوانیت و بهیمیت در آن افزون گردیده است و تلاش آن صرف برای آن است که حیوان نیز برای چنین هدفی تلاش می‌کند.

- پس آیا انسان برای همین آفریده شده است؟
- آیا باید انسان فقط برای هدفی جهد کند که حیوان نیز عین هدف را داشته باشد؟

- آیا انسان خود را فراموش نکرده است؟
- آیا وقت آن نیست که به اصل خویش بیندیشیم؟
- بناءً ضرور است که انسان فکر، هدف و آرمان آن بالاتر از آرمان یک حیوان بوده و از طریق ویژه‌گی مخصوصش (عقل) که الله متعال برایش ارزانی فرموده، تدبیر نموده، علم آموزد و در

پرتو دانش جسم را ابزار و مرکب روح قرار دهد تا به هدف آفرینش خویش دست یابد و برای این است که گفته‌اند: «رسد آدمی به جایی که به جزء خدا نبیند / بنگر که تا چه حد است مقام آدمیت». تصور می‌رود که باید به ناله و فریاد نی از بهر جدای از نیستان گوش داده شود، تا باشد آن را به اصل آن که همان نیستان است باز گردانیم و چون روح به اصل خود، که همان معرفت رب زیبایی‌ها است برگردانده شود، به سعادت دارین نایل خواهد شد؛ و به استناد از آیات: «قَدْ أَفْلَحَ الْمُؤْمِنُونَ / به راستی که مؤمنان رست گار شدند»، در چنین حالاتی است که بنده اختیار کامل خویش را به خدای متعال سپرده و فقط تابع امر رب خود می‌شود و در برابر فرموده او تعالی سمعاً و طاعهً اختیار می‌کند. در مقابل الله سبحان از چنین بنده اعلان رضایت نموده و خوب‌ترین نعمات خویش را که همانا بهشت است، برایش می‌بخشد؛ و چون این معرفت زیاد گردد، آن جا است که عارف به بهشت قناعت نکند، بل که طاعت و فرمان برداری صرف به خاطر قربت، دیدار و رضایت خالق مهربان کند و بس. برای همین بود که آن عارف خدا خواجه انصار فرمود: «در دوزخ اگر وصل تو در چنگ آید / ما را از حال بهشتیان ننگ آید / و بی تو به صحرای بهشت خوانند / صحرای بهشت بر دلم تنگ آید».

اینترنت اشیاء یا IOT چیست؟

ارشاد عزیز، محصل سمستر هشتم
پوهنځی کمپیوتر ساینس پوهنتون غالب

مزایای اینترنت اشیاء

به گفته کارشناسان اینترنت اشیاء، مزایای بسیاری دارد، که می‌تواند به صورت فردی، اجتماعی، تجارت و در کارهای

شاید این روزها واژه IOT یا اینترنت اشیاء، زیاد به گوش تان خورده باشد؛ اما معنا و یا کاربرد آن را ندانید. نظریه اینترنت اشیاء، برای نخستین بار در سال ۱۹۹۹، توسط کوین اشتون بیان شده؛ اما چندین سال است که به طور جدی در دنیای IT بر روی این مبحث کار می‌شود و نکته جالب این جاست، که بدانید در حال حاضر اکثر کسب و کارها در حال حرکت به سمت استفاده وسیع از این تکنالوژی است. برای این که اطلاعات بیش تری در مورد IOT به دست بیاورید، ادامه این نوشته را دنبال کنید.

Internet of Things به اختصار IOT و یا همان اینترنت اشیاء چیز جدید و نا آشنایی نیست؛ چون اولین نمونه استفاده از این تکنالوژی، تولید و رونمایی از توستر (گرم کننده نان)، متصل به اینترنت توسط یک کمپانی طی یک کنفرانس در سال ۱۹۸۹ بود. در کل، مفهوم اینترنت اشیاء، اتصال دست گاه‌های مختلف به یک دیگر از طریق اینترنت است. به کمک اینترنت اشیاء، برنامه‌ها و دستگاه‌های مختلف می‌توانند از طریق اتصال اینترنت با یک دیگر و حتا انسان تعامل و صحبت کنند. برای نمونه می‌توان به یخچال‌های هوشمند، که به اینترنت متصل‌اند و شما را از موجودی و تاریخ انقضای مواد خوراکی داخل یخچال با خبر می‌سازند، اشاره نمود؛ درواقع، اینترنت اشیاء شما را قادر می‌سازد تا اشیای مورد استفاده خود را از راه دور و به کمک زیرساخت‌های اینترنتی مدیریت و کنترل کنید.

اینترنت اشیاء، فرصت‌هایی ایجاد می‌کند برای ادغام مستقیم دنیای فیزیکی و سیستم‌های مبتنی بر کمپیوتر، سیستم‌هایی مانند موتورهای هوشمند، یخچال‌های هوشمند و خانه‌های هوشمند، که این روزها در مباحث و مجالس مختلفی به آن‌ها اشاره می‌شود و لازم است، که بدانید همه این دست گاه‌ها در زیر مجموعه اینترنت اشیاء قرار می‌گیرند.

روزمه تأثیرگذار باشد؛ از لحاظ انفرادی، این مفهوم جدید می‌تواند در فرم‌هایی از جمله سلامتی، امنیت، مالی، و سایر کارهای روزمره به کار بیاید.

به علاوه، اینترنت اشیاء می‌تواند مردم را در کارهای روزمره‌شان یاری کند. IOT در صرفه جویی هزینه‌های مردم در انجام کارهای خانه مؤثر است و اگر لوازم خانه قابلیت برقراری ارتباط با یک دیگر را داشته باشند، می‌توانند در یک راه کارآمد اثر بگذارند.

اینترنت اشیاء به برقراری ارتباط بین اشیاء کمک می‌کند، با

چیز درباره زنده گی شخصی ما را دریابند؛ هم چنین، شرکت‌ها می‌توانند از اطلاعاتی که به آن‌ها دسترسی دارند، سوءاستفاده کنند و این اطلاعات می‌تواند برای آن‌ها به نحو فوق‌العاده‌یی سودمند باشد.

دیگر مشکل اینترنت اشیا، اتکای بیش از اندازه بر فناوری است. با پیشرفت زمان، نسل کنونی با دسترسی آسان به اینترنت و فناوری رشد یافته است؛ هرچند، تکیه بر اینترنت و گرفتن تصمیم بر مبنای اطلاعاتی که در آن وجود دارد، می‌تواند دردسر بیافریند؛ زیرا هیچ سیستمی بی‌اشکال نیست. همیشه اشکالاتی وجود دارد که به طور مداوم در ارتباط با فناوری رخ می‌دهد، مخصوصاً وقتی پای اینترنت هم در میان باشد.

در آخر، اتصال هرچه بیش تر دست‌گاه‌ها به اینترنت، منجر به فقدان شغل می‌شود. کنترل و هدایت دست‌گاه به صورت خودکار به وسیله اینترنت، تأثیری مخرب بر دورنمای استخدام کارگروهایی که تحصیلات کم‌تری دارند، خواهد داشت؛ زیرا دست‌گاه‌ها نه تنها می‌توانند با یک‌دیگر ارتباط برقرار کنند، بل که اطلاعات را به صاحبان کارخانه‌ها منتقل می‌کنند. ما در حال حاضر هم شاهد هستیم که شغل‌ها تحت تأثیر ماشین‌های اتوماتیک قرار گرفته‌اند.

با تمام جوانبی که درباره اینترنت اشیا وجود دارد، نمی‌توان از این موضوع غافل شد که این فناوری در آینده‌یی نزدیک، به یکی از مهم‌ترین ابزارها در دنیا تبدیل خواهد شد؛ بنابراین لازم است با کسب اطلاعات کافی، به این موضوع پرداخت تا بتوان از آن به عنوان یک فرصت استفاده کرد.

چنین قابلیت، اشیا می‌توانند با انسان‌ها ارتباط بگیرند و به آن‌ها اجازه دهند شرایط و مکان‌شان را بدانند. تجارت نیز می‌تواند منفعت‌های بسیاری از طریق اینترنت اشیا کسب کند. اینترنت اشیا می‌تواند در بعضی مقوله‌ها از جمله ردیابی دارایی‌ها و کنترل موجودی، حمل‌ونقل و مکان‌یابی، امنیت و ردیابی افراد سودآور باشد. دیگر مزیت اینترنت اشیا، قابلیت ردیابی مشتری‌ها و هدف قرار دادن آن‌ها بر اساس اطلاعات فراهم‌شده توسط دست‌گاه‌ها است.

با پیشرفت اینترنت اشیا، دست‌گاه‌ها می‌توانند بدون هدایت انسان، تصمیم‌گیری کنند و خود را انطباق دهند تا انرژی مصرفی خود را کاهش دهند. این فناوری، مزایای فراوانی در تجارت، مسائل انفرادی، جلب مشتری، محیط زیست و جامعه دارد؛ اما هم‌چون سایر فناوری‌ها، عواقبی دارد که متعاقباً ایجاد می‌شود.

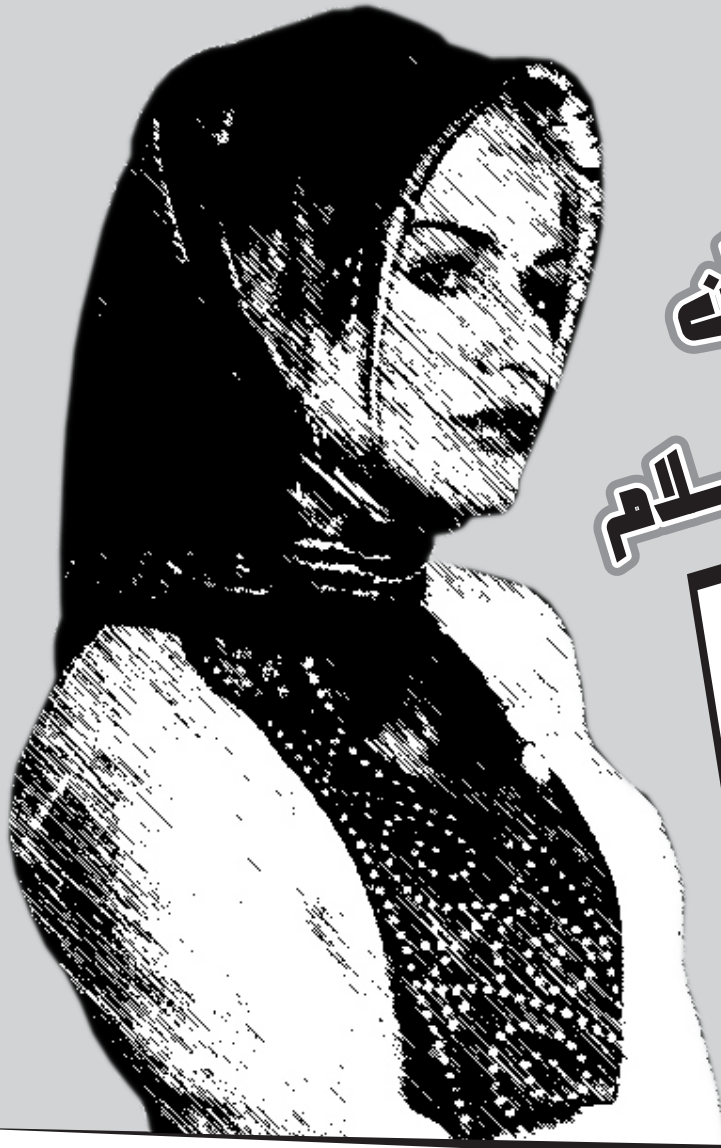
معایب اینترنت اشیا

سه مشکل اساسی ایده اینترنت اشیا را تهدید می‌کند؛ نقض حریم شخصی، اتکای بیش از اندازه بر فناوری و فقدان شغل. این‌ها مشکلاتی هستند که همیشه وقتی همه چیز بر عهده اینترنت گذاشته می‌شود، وجود دارند.

در خصوص حریم شخصی، اقدامات امنیتی وجود دارند، که از اطلاعات شخصی حفاظت کنند؛ اما همیشه نیز این امکان برای هکرها وجود دارد که به سیستم‌های امنیتی نفوذ کنند و داده‌ها را به سرقت ببرند؛ بنابراین اگر همه اطلاعات ما در اینترنت ذخیره شود، افرادی می‌توانند آن را هک کنند و همه

خشونت علیه زنان جایگاه زن در اسلام

احمد ولید یوسف

دانش جوی پوهنځی طب دندان پوهنتون غالب

در جامعه افغانستان، دین به بخش‌های زیادی از رفتارها و کنش‌های آدم‌ها معنا و مفهوم می‌بخشد. قدرت سیاسی، قدرت نیروهای اجتماعی و خیلی از موارد دیگر، بدون هم‌سویی نهادهای دینی در افغانستان نمی‌تواند کار کرد و کارایی چندانی داشته باشد.

با آن که خشونت علیه زنان هم‌واره از سوی کمیسیون مستقل حقوق بشر و نهادهای دفاع از حقوق زنان به مثابه نقض حقوق بشر تلقی می‌شود؛ اما فرهنگ حاکم در جوامع سنتی، به خصوص افغانستان، زن و مرد را از هم جدا می‌کند و میان آن‌ها تمایز و تبعیض قابل می‌شود. تبعیض جنسیتی در جوامع سنتی، یکی از برجسته‌ترین مشکلات اجتماعی فرا راه زنان است. هر چند فعالان حقوق زن و جنبش‌های اجتماعی مدافع حقوق زن در طول بیش از صدوپنجاه سال اخیر برای رفع تبعیض و خشونت علیه زنان تلاش کرده‌اند؛ اما هنوز هم در بسیاری از جوامع، به‌ویژه جوامع سنتی و کم‌تر انکشاف یافته مثل افغانستان، زنان قربانی بدترین اشکال تبعیض، خشونت و محرومیت از حقوق اساسی شان شده‌اند. خشونت علیه زنان، پدیده‌ی جهانی، هم‌چنان عبارت از رفتارهای تهاجمی و سرکوب‌گرانه، از جمله حملات فیزیکی (بدنی)، جنسی (آزار و مزاحمت جنسی و تجاوز)، روانی (فحاشی، تحقیر)، منزوی کردن زن از طرف مرد، ازدواج‌های زود هنگام و ... می‌باشد؛ که از جمله آن، بدترین نوع خشونت علیه زن، وارد نمودن صدمه به شخصیت از طریق بدل، ازدواج‌های شغار، زن و مادر بودن وی در بند ازدواج‌های ناپسند می‌باشد، که در اثر این وضعیت، صدمه بزرگی بر زن وارد می‌گردد، که روی سلامت خانواده و جامعه تأثیر منفی

می‌گذارد، که از طریق شناخت به میزان و نوع خشونت و عوامل مؤثر بر آن، می‌توان در جهت پیش‌گیری و کاهش آن اقدامات درمانی و مداخله‌جویانه مطلوب را انجام داد؛ به طور کلی، نتایج تحقیقات نشان داده، که عواملی هم‌چون عدم موجودیت نظام مستحکم اداری، عدم مراعات تساوی حقوق بین مرد و زن، بی‌سوادی، پایین بودن سطح رشد معارف و عدم مراعات در تحقق احکام شرعی، اعتماد و یقین بالای یک‌دیگر، محدود ساختن آزادی، بی‌کاری مطلق و عدم موجودیت زمینه‌های کاری و خشونت علیه زنان رابطه دارد.

از سوی دیگر، تصور سلطه‌گرانه مرد نسبت به زن، در بروز پرخاش‌گری مؤثر است. یافته‌های این بررسی نشان می‌دهد که در بین انواع خشونت‌ها، خشونت روانی و جسمی، که قبلاً اشاره کردیم، بیش از سایر اشکال آن در زنان تجربه می‌شود. با این حساب قرآن کریم طرح حیات نهفته در قصاص را برای بقای زنده‌گی و محو خشونت عمومی میان زن و مرد بیان می‌دارد و دین اسلام راه کارهایی را علیه محو

خشونت علیه زنان پیش کش می کند.

یکی از آن ها بیان مساوات و ندای این که ملاک برتری تقوا است و جنسیت در این حوزه کارساز نیست، می باشد. خداوند (ج) انسان را زن و مرد آفرید و قبیله قبیله، تیره تیره نمود تا هم دیگر را بشناسند و گرامی ترین اشخاص نزد خداوند (ج) از دیدگاه اسلام و قرآن کریم، متقی ترین آن ها می باشد. مهم ترین موضوع دیگر که تا این لحظه به آن دست یافته ایم، محو خشونت اقتصادی علیه زنان است، که حتا نگاه اسلام و قرآن کریم، که زن و مرد را احتوا می کند، نگاه جنسیتی نبوده، آن چه ظلمی که از عرب و عجم در باب محرومیت زن از ملکیت و استبداد و ظلم، که همراه زنان متأهل می شد را باطل نموده و برای شان حق ملکیت و وراثت را تعیین نمود و شوهر را مکلف به پرداخت مهریه و نفقه او و فرزندانش نموده و زن حق تمام معاملات اقتصادی از جمله اجاره، هبه، صدقه و ... را دارد. خلاصه این که اسلام در نفس خود آزادی بخش زن از

یوغ هر نوع زجر و شکنجه بوده، پیام بر اعظم به عنوان دعوت گری دل سوز، پدر، هم سر، و معلم مهربان برای تمام امت اسلامی دادخواهی نمود و با آن چه از فراز عرش از سوی معبود آورده بود، کلید آغاز را برای آزادی زنان و محو خشونت وارد نمود؛ زیرا اسلام در زمانی ظهور کرد که نظام قبیله یی مرد سالاری حاکم بود. اسلام بستر ظلم و تعدی نبوده است، بل که امروزه آن چه زن مسلمان با آن سر دُچار است و هر روز به دامنه آن افزوده می شود ناشی از عادات جاهلی، عُرف و رسوم ناپسند غیر اسلامی است، که هیچ اساسی در اسلام ندارد.

**بدانید مردانے کہ برہم سران شان در
خانہ ظلم مے کنند تا این کہ سرور
خانوادہ باشند، بدون شک برای
دیگران غلام تربیت خواهند نمود
(محمد عبده).**

تاریخچه بانک جهانی

محمد اکبر مرادی

دانشجوی سمستر ششم پوهنځی اقتصاد
پوهنتون غالب

همراه با چهار شعبه دیگر خود:

۱. مؤسسه بین المللی توسعه:
(IDA: International Development Association)
۲. مؤسسه مالی بین المللی:
(IFC: International Finance Corporation)
۳. آژانس تضمین سرمایه گذاری چند جانبه‌یی:
MIGA: Multilateral Investment Guarantee Agency
۴. مرکز بین المللی برای حل و فصل منازعات و سرمایه گذاری
ICSID: International Centre for the Settlement of Investment Disputes

اعضای بانک جهانی

1. IBRD: 186 Member
2. IDA: 169 Member
3. IFC: 182 Member
4. MIGA: 175 Member
5. ICSID: 144 Member

هدف بانک جهانی

امروزه هدف اساسی کار بانک جهانی، کاهش فقر است.

بانک جهانی، که در خلال جنگ جهانی دوم در برتن وودز در ایالت نیوهمپشایر طرح شد، پس از جنگ به نوسازی اروپا کمک کرد.

۲۱ جنوری ۱۹۴۴ (قبل از پایان جنگ)، کنفرانس پولی و مالی سازمان ملل متحد به پیش نهاد روزولت (رئیس جمهور وقت آمریکا).

شرکت نماینده گان ۴۴ کشور و موافقت نامه های تأسیس بانک جهانی

بانک جهانی در دسامبر ۱۹۴۵ تأسیس شد و در نوامبر ۱۹۴۷ با تصویب مجمع عمومی سازمان ملل متحد به صورت رسمی درآمد و به جرگه نهادهای تخصصی سازمان ملل متحد پیوست. بانک جهانی ابتدا برای کمک به بازسازی خرابی های جنگ جهانی دوم به وجود آمد، ولی در سال ۱۹۴۹، به سمت ارتقای توسعه اقتصادی در کشورهای توسعه نیافته معطوف شد.

بانک جهانی، نام دیگر بانک بین المللی توسعه و بازسازی.

IBRD: International Bank for Reconstruction and Development

اهداف مساعدت‌های بانک جهانی

- ارتقای کیفیت تحصیلات پایه در کشورهای کم‌درآمد و فقیر؛
- افزایش و فراگیر نمودن خدمات و امکانات اولیه بهداشت و سلامت در جوامع؛
- کاهش آلوده‌گی هوا؛
- حفاظت از محیط زیست؛
- انجام اصلاحات، بهبود و ارتقای ساختار اقتصادی کشورهای توسعه نیافته و در حال توسعه فقیر، به‌ویژه در بخش خصوصی.

کمک‌های بانک جهانی به افغانستان از اپریل سال ۲۰۰۲ تا اکنون

از ماه اپریل ۲۰۰۲م. تا اکنون بانک جهانی بیش‌تر از یک میلیارد و ۶۹۰ میلیون دلار، برای ۴۱ پروژه بازسازی عاجل و انکشافی و سه عملیات حمایتی بودجه‌وی در افغانستان تعهد کرده است.

این حمایت‌ها متشکل از یک میلیارد و ۲۵۰ میلیون دلار کمک بلاعوض و ۴۳۶ میلیون و ۴۰۰ هزار دلار قرضه بدون مفاد می‌باشد. در حال حاضر، این بانک، ۲۹ پروژه فعال در افغانستان با تعهدات اساسی بیش‌تر از یک میلیارد و ۱۲۰ میلیون دلار دارد. سه عملیات کمکی بودجه‌وی و کارهای عامه اضطراری، بازسازی زیربنایی، پروژه‌های احیای معارف و مرحله اول پروژه‌های اداره عامه و انکشاف روستایی تاکنون تکمیل شده است.

صندوق اعتباری بازسازی افغانستان موسوم به ARTF از سوی ۲۸ کشور کمک‌کننده ایجاد شده، که تحت نظارت بانک جهانی و اداره مشترک با بانک توسعه آسیا، بانک انکشاف اسلامی، دفتر نماینده‌گی ملل متحد در افغانستان یوناما و برنامه انکشافی ملل متحد UNDP می‌باشد.

انتخاب رئیس بانک جهانی (بانک بین‌المللی ترمیم و توسعه) به عهده هیئت‌مدیره است.

هیئت‌مدیره ۱۵ عضو دارد، که شش نفر آن‌ها از طرف سهام‌داران عمده مثل ایالات متحده امریکا، انگلستان، آلمان، فرانسه، جاپان و هندوستان تعیین می‌شود.

اعطای وام برای توسعه و گسترش طرح‌های تولیدی آن دسته از کشورهای در حال توسعه است که عضو بانک هستند. این وام‌ها برای مقاصدی مانند اجرای پروژه‌های لوله‌کشی آب آشامیدنی، آموزش و پرورش و هم‌چنین اجرای برنامه‌های کلی عمرانی از جمله واردات کالاهای صنعتی است. فقط اعضای صندوق بین‌المللی پول می‌توانند به عضویت بانک جهانی در آیند.

از طرف دیگر، شرط اولیه عضویت در مؤسسه بین‌المللی توسعه IDA و مؤسسه مالی بین‌المللی IFC، عضویت در بانک جهانی است.

نخستین وام آن، به مبلغ ۲۵۰ میلیون دلار، در سال ۱۹۴۷ برای بازسازی بعد از جنگ به فرانسه اعطا شد.

وظایف بانک جهانی

۱. وظایف مؤسسه مالی بین‌المللی IFC

یکی از اعضای گروه بانک جهانی است که در سال ۱۹۵۶ تأسیس شد.

این مؤسسه با ارائه خدمات سرمایه‌گذاری و مشاوره‌یی به پروژه‌های بخش خصوصی که دارای طرح توجیه مناسب هستند، باعث رونق بخش خصوصی می‌شود.

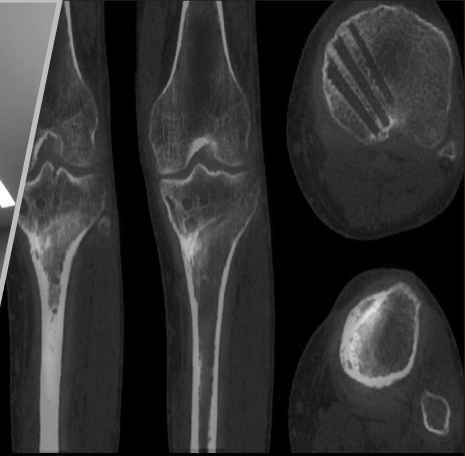
توسعه بخش خصوصی در راستای هدف و شعار بانک جهانی در خصوص توسعه و کاهش فقر می‌باشد، به گونه‌یی که توسعه بخش خصوصی را عاملی مثبت در روند فقرزدایی و رشد اقتصادی دانسته و آن را عامل درون‌زای توسعه معرفی می‌کنند.

۲. وظایف مؤسسه توسعه بین‌المللی IDA

۱. بعد از تأسیس بانک توسعه بین‌المللی، تصمیم به بازسازی و انکشاف کشورهای آسیب‌دیده از جنگ جهانی دوم؛

۲. در سال ۱۹۵۰ اجرای کمک‌های بلاعوض و بدون بهره به کشورهای آسیب‌دیده و کم‌تر توسعه‌یافته و فقیر برای رشد اقتصادی؛

۳. تا آغاز سال ۲۰۰۶ میلادی، ۱۶۵ کشور به عضویت مؤسسه بین‌المللی توسعه درآمده‌اند.

جواد احمد
دانش جوی پوهنځی طب معالجه‌وی غالب

گاما کامره (دست‌گاه طب هسته‌یی) چیست؟

- خانم‌ها در صورت وجود هرگونه احتمال بارداری یا شیردهی؛
- مصرف هرگونه دارو از جمله ویتامین‌ها و مکمل‌های گیاهی؛
- حساسیت‌هایی که بیمار به دارو و شرایط خاص دارد؛
- اطلاع‌دهی از بیماری‌های اخیر.

تفاوت گاما کامره با سی. تی. اسکن و اشعه ایکس

اشعه ایکس یا سی. تی. اسکن تصویر اشعه آیونایز شده‌یی است که از بدن عبور می‌کند؛ اما از درون بدن نمی‌آید؛ در حالی که تصویر گاما کامره، از اشعه آیونایز شده (معمولاً اشعه گاما) که از داخل بدن ساطع می‌گردد، تشکیل می‌شود. تفاوت دیگری که گاما کامره از اشعه ایکس و سی. تی. اسکن دارد، این است که تصویربرداری با اشعه ایکس شکل ظاهری نسج را نشان می‌دهد و اطلاعاتی غیرمستقیم در مورد چه‌گونه‌گی کار آن‌ها می‌دهد؛ اما در تصویربرداری با گاما کامره، رادیوداروها معمولاً فقط به یک ناحیه خاصی از سیستم بدن یا عضو بدن می‌رسند و عمل کرد آن ناحیه را نیز نمایش می‌دهند.

خطرات گاما کامره

خطرات کمی در انجام تصویربرداری گاما کامره وجود دارد که عبارت از عکس‌العمل‌های حساسیتی و خطر تشعشع می‌باشد.

مزایای گاما کامره

دوز پایی‌نی از تشعشع رادیوداروها را شامل می‌شود؛ اثرات نامطلوب درازمدتی از قرار گرفتن در معرض تابش با دوز کم وجود ندارد؛

دوربین انگر یا گاما کامره، نوعی دوربین مخصوصی است که در طب هسته‌ای مورد استفاده زیادی دارد. این دوربین که توسط هال انگر در سال ۱۹۵۷ ابداع گردید، تشعشعات ساطع شده از رادیوایزوتوپ‌های تزریقی را آشکارسازی نموده و تشکیل یک تصویر از توزیع آن‌ها در بدن می‌دهد.

طب هسته‌ای چیست؟

طب هسته‌ای یک تخصص طبی است که شامل تجویز مقدار کمی داروهای رادیواکتیو به بیمار است. مصرف این داروهای رادیواکتیو باعث می‌شود بدن برای مدت کوتاهی رادیواکتیو باشد و تشعشعات رادیواکتیو انجام دهد. دوربین مخصوص طب هسته‌ای تشعشعاتی که از بدن منتشر می‌شود (آزاد می‌شود) را تشخیص داده و تصاویری از نحوه عمل کرد داخل بدن ایجاد می‌کند. داروهای رادیواکتیو اغلب از طریق ورید به جریان خون تزریق می‌شوند؛ اما ممکن است به روش‌های مختلفی از جمله بلعیدن، تزریق مستقیم به داخل نسج تحت‌الجلدی، تزریق به یک مفصل و یا استنشاق نیز به بدن وارد شوند.

بیمار چه‌گونه باید آماده شود؟

هنگام انجام تصویربرداری از بیمار خواسته می‌شود، لباس مخصوصی (که به این لباس گان گفته می‌شود) بپوشد یا حتی ممکن است متخصص تصویربرداری اجازه دهد که بیمار با لباس خودش در اتاق حضور پیدا کند. ملاحظاتی برای این تصویربرداری وجود دارد که باید داکتر و تکنسین را در جریان گذاشت:

تصویربرداری با گاما کامره به پزشک کمک می کند تا بفهمد که چه گونه یک ناحیه خاص از سیستم بدن کار می کند؛

می تواند اطلاعاتی در مورد چه گونه گی تأثیر آسیب، بیماری یا عفونت بر بدن را ارائه دهد؛
هم چنین ممکن است برای نشان دادن بهبود و یا تضعیف یک اختلال شناخته شده پس از هر گونه مداوی استفاده شود؛

گاما کامره نشان می دهد که چه گونه یک عضو بدن کار می کند و اغلب، بررسی های تصویربرداری های دیگر را تکمیل می کند.

(Positron Emission Tomography) PET

موارد استفاده: PET

۱. ارزیابی سرطان ها (انواع مختلف آن ها)؛
۲. امراض قلبی (CAD)؛
۳. اختلالات CNS (مرض الزایمر، تشنج، افسرده گی، ترضیضات مغزی، تومورهای مغزی و مرض پارکینسون).

(Single Photon Emission Computerized Tomography) SPECT

موارد استفاده: SPECT

۱. بیان گر چه گونه گی جریان خون به اعضا و انساج؛
۲. تشخیص (اختلاج، حمله قلبی، Stress fractures انتانات، تومورهای نخاع)،

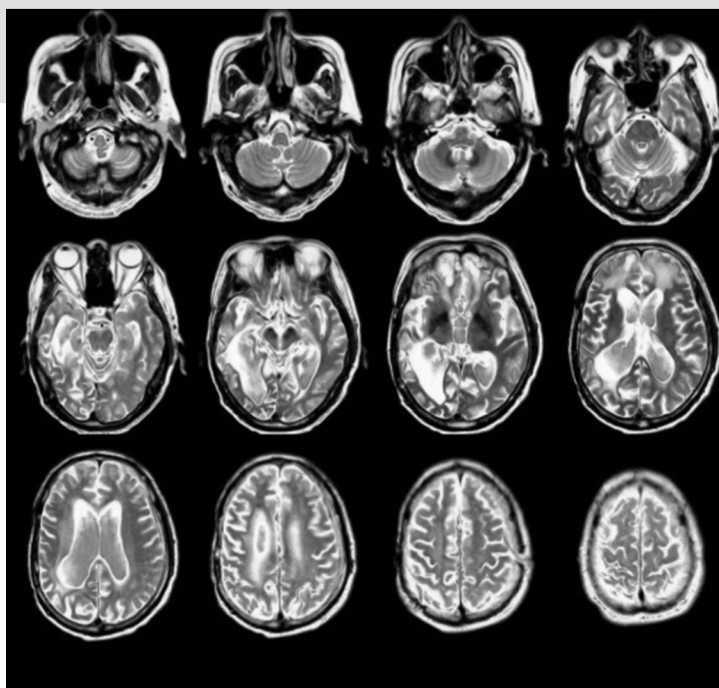
References:

H. Anger. A new instrument for mapping gamma-ray emitters. Biology and Medicine Quarterly Report UCRL, 1957, 3653: 38. (University of California Radiation Laboratory, Berkeley)

Andersson P (2017). "A computerized method (UPPREC) for quantitative analysis of irradiated nuclear fuel assemblies with gamma emission tomography at the Halden reactor". Annals of Nuclear Energy. 110: 88–97. doi:10.1016/j.anucene.2017.06.025.

Luo, S, Zhou, T (2014). "Superiorization of EM algorithm and its application in single-photon emission computed tomography (SPECT)". Inverse Problems and Imaging. 8: 88–97. arXiv

Sheehan JJ, Ridge CA, Ward EV, et al. FDG PET in preoperative assessment of colorectal liver metastases combining "evidence-based practice" and "technology assessment" methods to develop departmental imaging protocols: should FDG PET be routinely used in the preoperative assessment of patients with colorectal liver metastases? Acad Radiol. 2007;14:389–97. [PubMed] [Google Scholar]

سونیتا امان
دانش‌جوی پوهنځی حقوق و علوم سیاسی
پوهنتون غالب

همه‌گان سلب نموده و به جای این که افراد برای رسیدن به حقوق خود به نهادهای عدلی مراجعه کنند، مجبور اند به نهادهای غیر عدلی مراجعه نموده، که این کار خود یکی از عوامل افزایش جرایم جنایی در کشور می‌باشد؛ یکی دیگر از عوامل عدم اعتماد مردم به نهادهای عدلی و قضایی وجود فرهنگ فساد در نهادهای عدلی - قضایی است؛ زیرا وقتی فساد در یک جامعه به فرهنگ تبدیل شود، کسی دیگر فکر نمی‌کند که کارش غلط است؛ زیرا از یک طرف او می‌بیند که همه همین‌طور رفتار می‌کنند و از طرف دیگر از او نیز انتظار دارند که آن‌گونه رفتار کنند؛ مثال آن را می‌توان سکوت مردم در برابر صدها بی‌عدالتی قتل هزاران افراد بی‌گناه گفت، که مردم در مقابل آن سکوت نموده‌اند؛ زیرا می‌پندارند گوشی برای شنیدن آواز شان نیست، و این فرهنگ مخرب در تمام نهادهای عدلی و غیر عدلی ریشه دوانده و در کنار جنگ و ناامنی، باعث عقب‌مانده‌گی جامعه شده و از آن جایی که تعالی و تاریکی یک جامعه، وابسته به افراد آن می‌باشد، پس برای بهبود یک جامعه، افراد آن باید آگاه باشند؛ زیرا زمانی که افراد در مقابل تکالیف خود آگاه نباشند، خود در سدد برآورده کردن خواسته‌های شان می‌شوند و در این راه از هیچ‌گونه فساد دریغ نمی‌کنند؛ چنان که در جامعه ما، نشانه‌های بی‌شمار آن هویدا است؛ پس برای از بین بردن این معضل، باید در سراسر کشور نهادهای عدلی و قضایی نیرومند و متخصص، که بدون کدام امتیاز و تبعیض، دسترسی همه اعضای جامعه بدان باشد، ایجاد شود، تا بتواند عدالت و انصاف را در جامعه پیاده کند؛ آن‌گاه است که این همه موارد دست‌به‌دست هم داده و سیستم قضایی یک کشور را مورد اعتماد همه‌گان می‌سازد.

دست‌رسی شهروندان به عدالت، یک حق مهم از حقوق بشری آن‌ها می‌باشد. تأمین آن، نیازمند نظام سالم، مؤثر و مستقل عدلی در جامعه می‌باشد؛ اما امروز عدم دسترسی به عدالت و یا دست‌رسی محدود شهروندان به نهادهای عدلی و قضایی، یکی از مشکلات جامعه ما است؛ وجود بروکراسی پیچیده طولانی و فساد گسترده اداری در این نهادها، بی‌اعتمادی شهروندان را در پی داشته و اطمینان آن‌ها را نسبت به مجریان قانون سلب نموده است؛ یکی از عوامل عدم اعتماد همه‌گانی نسبت به نهادهای عدلی و قضایی، موجودیت نظامی می‌باشد، که نمی‌تواند از حقوق تمام اتباع خویش، بدون امتیاز دفاع نموده و قوانین را به‌طور یک‌سان بالای هم تطبیق و عملی نماید و کار را به اهل آن بسپارد، تا همه افراد حق خود و دیگران را بدانند، و به حقوق دیگران تجاوز نکنند؛ این در حالی است که در جامعه ما، قانون برای کسانی تطبیق می‌شود که از جای‌گاه اجتماعی پایینی در جامعه برخوردار هستند؛ ولی افرادی که از جای‌گاه اجتماعی بلندی برخوردار اند، هیچ‌گاه زیر بار قانون نرفته و نهادهای عدلی و قضایی هم توان برخورد با چنین افرادی را ندارند و نهادهای عدلی و قضایی که باید استقلال داشته باشند، مداخله در امور شان تا حدی است که وقتی مجرم گرفتار می‌شود، از سوی نهادهای بلندپایه بر ارگان‌های ذی‌صلاح فشار آورده می‌شود، که مجرم را بدون تحقیق رها کنند. در جامعه‌یی که قوانین تطبیق نشود و قانونی که نتواند بالای همه اتباع کشور، بدون امتیاز تطبیق شود و فقط برای گروه خاصی تطبیق شود، اعمال حاکمیت قانون نبوده، اعمال سلیقه‌های شخصی می‌باشد. در قانون، ميعاد مشخص و معینی برای رسیده‌گی به قضایای جزای حقوقی و مدنی تعیین گردیده است؛ ولی بررسی دوسیه جزایی حقوقی و مدنی در نهادهای عدلی و قضایی، ماه‌ها و سال‌ها را در بر می‌گیرد، که این خود یکی از عوامل عمده در بی‌اعتمادی مردم نسبت به نهادهای عدلی و قضایی می‌باشد؛ اگر کار به اهلس سپرده شود، آن زمان حداقل نیمی از معضلات کنونی را نمی‌داشتیم و نظام قضایی، که همه دروازه آن را به امید حق و عدالت می‌کوبند، متأسفانه فساد در این نهادها این امید را از

عدلی و قضایی نسبت به نهادهای همه‌گانی علل عدم اعتماد

سعیده حسینی

دانش جوی سمستر چهارم پوهنخی اقتصاد غالب

کاروانما

در روز روز گارما، در این بلوای تنش زای تمدن مادی بی که پیوند امروز نسلها، از دیروز می گسلد و در فردای دیگر، امروز را به یکباره، از یاد می بریم، در این آشفته بازار، که هر روز و هر ساعت، یک گویش، از عرصه فرهنگ بشسری رانده و زدوده می شود و نشانه های فرهنگ ملت ها از یاد می روند، انسانی سر از دریچه تاریخ برمی آورد، بی هیچ هویتی، انسانی که در خود هیچ ندارد و چه بسا که در فرداهای دیگر، زبان مادری خویش را نیز فراموش کند؛ به سهو نه، که به عمد، آن را از خاطر برد؛ اما، این موجود بی هویت، بافته های مادی خود را چه خواهد کرد؟ کدام یکی از دست گاه برقی به فریاد بی پناهی جان او خواهد رسید و کدامین ماشین، او را از مهلکه های خطرناک روزگار که روح او را آزرده می دارد، نجات خواهد بخشید؟ فرهنگ مادی بشسری، گرچه راه ها را به هم نزدیک ساخته و از یک کره بزرگ، «ده کده کوچک جهانی» پدید آورده است. عمرها را درازتر کرده و شکم ها را برآمده تر ساخته است؛ اما، حقیقت هویت را از انسان ستانده است که همه این داده ها را نابود ساخته. اینک، مشکلات جوامع انسانی از دو سده پیش، هر روز بیش و بیش تر می شود؛ زیرا در گوشه یی از جهان، آدم ها آن قدر می خورند، که به تاوان آن، بسیاری قرص و کپسول را بریدن بیچاره و درمانده خود تحمیل می کند؛ و برعکس در گوشه یی دیگر این کره خاکی، هر روزه صدها و هزارها تن از گرسنه گی می میرند و نابود می شوند و در گوشه یی از این کره خاکی، کسانی به پاس منافع خویش به نام دفاع از «صلح جهانی»، آتش جنگ می افروزند، خانه ها را نابود می کنند به جای آبادی، کشتزارها را می سوزانند به جای سرسبز کردن، و کودکان را به دزدی و گدایی وامی دارند به جای تعلیم و تربیه سالم، و نیروهای فعال جامعه را می کشند و به خاک تیره می سپارند. این است روز و روزگار ما، این همه درد و داغ که امروز، دامن بشریت را گرفته، همه و همه به خاطر محو معنویت و نبود مدیریت است؛ اما دانش امروز، در ریشه یابی این قضیه، از این مرز فراتر رفته و دریافته است که یک انسان، از روزگار جینی، افکار و اندیشه های آینده خود را می سازد. اگر علم می کوشد تا دانش آدمی را توسعه دهد، «هنر» تلاش می کند، تا بینش او را گسترش دهد و هم بینش انسان را وسعت می بخشد.

محصلان نخبه پوهنتون غالب

اول تا سوم نمره عمومي خزان ۱۳۹۸ پوهنځي حقوق و علوم سياسي

سوم نمره عمومي

سمستر خزان ۱۳۹۸

۳

ليلا فيضي فرزند محمد سليم

۹۶.۲۸

فيصدي

بانو ليلا فيضي، فرزند محمد سليم، در سال ۱۳۷۸ هجري شمسي مطابق با ۱۹۹۹ ميلادي در ولايت باســــــــــتاني هرات در يك خانواده علم پرور ديده به جهان گشــــــــــود. در سن ۷ ساله گي دوره ابتدائي مکتب را در ليـــــــــسه نسوان رازي ولايت هرات آغاز کرد. دوره متوسطه و ليـــــــــسه را در مکتب خصوصي هيواد با درجات عالي در سال ۱۳۹۵ شمسي به پايان رسانيد. وي در سال ۱۳۹۶ شمسي در رشته مورد علاقه اش شامل پوهنځي حقوق و علوم سياسي پوهنتون خصوصي غالب گرديد و با علاقه مندي و پشت کار به تحصيل ادامه مي دهد.

دوم نمره عمومي

سمستر خزان ۱۳۹۸

۲

محمد شفيع فرزند نور ا...

۹۶

فيصدي

محمد شفيع حق يار «ترکمن» در سال ۱۳۷۶ خورشيدی در ولايت هرات متولد شد. او تعليمات ابتدائي خود را در مکتب متوسطه قريه طوطيجي و لــــــــــســــــــــوالی گلران گذراند و دوره متوسطه و ليـــــــــسه را در ليـــــــــسه هاي: افغان - ترک، انقلاب اسلامي و شهيد صفي ا... افضلي سپري نمود و در سال ۱۳۹۶ از صنف دوازدهم ليـــــــــسه شهيد صفي ا... افضلي فارغ گرديد. وي تحصيلات دانش گاهي را از سال ۱۳۹۷ خورشيدی در پوهنتون غالب هرات، در رشته حقوق و علوم سياسي آغاز نمود و به زبان هاي دري، پشتو، ترکمني، ترکي و انگليسي آشنائي داشته و علاقه مندي زيادي به کارهاي گروهی - اجتماعي دارد؛ طوري که در شوراي هم پسته گي اسلامي ترکمن هاي زون غرب و شوراي دانش جويان دانش کده حقوق و علوم سياسي پوهنتون غالب نيز فعاليت دارد. موصوف هم اکنون محصل سمســـــــــتر پنجم دييار تمت علوم سياسي و روابط بين الملل مي باشد.

اول نمره عمومي

سمستر خزان ۱۳۹۸

۱

تمنا رادمهر فرزند غلام سرور

۹۵.۹۴

فيصدي

تمنا رادمهر، دانش جوي ســـــــــال دوم پوهنځي حقوق و علوم سياسي پوهنتون غالب است. او در سال ۱۳۸۲ هجري شمسي در ولايت هرات متولد گرديده، به عنوان دانش آموز در ليـــــــــسه خصوصي استاد رياض، شامل شد، که از صنف اول الي نهم را در ليـــــــــسه مذکور با درجه اول نمره گي تمام نمود. در خلال اين مدت توانست که صنف سوم و پنجم را موفقانه ذريعه امتحان لياقت تمام نمايد. تمنا صنف دهم و يازدهم را در ليـــــــــسه خصوصي هيواد به پايان رسانيده و توانست در صنف يازدهم به درجه اول نمره گي عمومي نایل آيد. وي در سال ۱۳۹۷ صنف دوازدهم را در ليـــــــــسه عالي گوهرشاد بيگم با ۹۷ فيصد نمرات به اتمام رسانيده و در همين ســـــــــال با درجات عالي و نمرات بلند دوره مکتب را تمام نمود. در طول دوران مکتب در بسا موارد در پژوهش هاي علمي سهيم بوده؛ چنان که با اخذ تقدير نامه ها به افتخارات خويش افزود؛ سپس در سال ۱۳۹۸ در پوهنتون غالب ثبت نام نمود و امتحان ورودی را با درجه اول نمره گي سپري نمود و در رشته حقوق و علوم سياسي با بلند ترين نمره کام ياب گرديد. او توانست سمســـــــــتر اول را با فيصدي ۹۵ و سمســـــــــتر دوم را با ارتقای ۹۵.۹۴ فيصد در هر سمســـــــــتر، به درجه اول نمره گي عمومي سپري نمايد. تمنا به زبان انگليسي مسلط بوده و در سطح (ادونس) قرار دارد و به مطالعات در حوزه علوم اجتماعي، حقوقي، سياسي و اسلامي، علاقه مند است.

اول تا سوم نمره عمومی خزان ۱۳۹۸ پوهنځی طب معالجه‌وی

سوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۳

سهیمه فرزند سید جلیل احمد

۹۴.۷۱

فیصدی

او دانش جوی سمستر نهم پوهنتون غالب است. او باورمند است: موفقیت یک اتفاق نیست، که دست روی دست بگذاریم و منتظر افتادنش باشیم. داشتن هدف مشخص، نخستین قدمی است که برای موفق شدن باید برداشت، داشتن انگیزه، انسان را در رسیدن به موفقیت، یاری می‌رساند. خود باوری نیز یکی دیگر از راه‌های رسیدن به قله موفقیت است؛ زیرا اگر انسان به خود باور نداشته باشد، با اولین مانع خسته و ناامید شده و از اقدام خود باز می‌گردد. شاید یکی از گزینه‌های برتر موفقیت، مسؤولیت‌پذیری باشد؛ زیرا انسان درست تصمیم می‌گیرد و از اوضاع، تحلیل درست نظر به واقعیت دارد. مثبت‌اندیشی یکی دیگر از پله‌های موفقیت است. هر چیز بها و قیمتی دارد و بهای موفقیت، از خودگذری است.

دوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۲

صمیم محمدی فرزند محمد رسول

۹۶

فیصدی

در سال ۱۳۷۸ در ولایت غور زاده شد. دوره ابتدایی، متوسطه و لیسه را در مکتب سلطان شهاب‌الدین غوری در سال ۱۳۹۷ به پایه اکمال رساند. صمیم محمدی دانش جوی سمستر چهارم پوهنځی طب معالجه‌وی پوهنتون غالب با اخذ ۹۶ فیصد نمره، مقام دوم نمره‌گی عمومی را کسب نموده است. او علاقه و تلاش را عامل رسیدن به اهداف می‌داند.

اول نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۱

سیمین عزیزایی فرزند حاجی غلام سرور

۹۸.۵۹

فیصدی

محصل سال اول طب معالجه‌وی پوهنتون غالب است. او باورمند است: بشر رو به سوی موفقیت دارد و مشتاقانه سعی و تلاش می‌کند تا آن را از آن خود کند، همین است که وقتی چیزی را به دست می‌آورد، به خود افتخار کرده و حس خوبی به او دست می‌دهد و به مرحله بالاتری از مهارت، احترام و فرصت‌ها گام می‌گذارد؛ این است که در مسیر دستیابی به هدف خود ممکن است با موانع زیاد و بزرگ روبه‌رو شود و اما نباید به آن‌ها توجه کند. گاهی هم مجبوریم زمانی بیش از حد انتظار بکشیم، اما دیر یا زود به انتهای مسیر کام‌یابی و سرافرازی می‌رسیم؛ اگر مراحل را تا انتهای مسیر با شکیبایی طی کنیم.

اول تا سوم نمره عمومی خزان ۱۳۹۸ پوهنځی طب دندان

سوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۳

محمد فرزند محمد اکبر

۹۲.۳۷

فیصدی

یکی از عمده‌ترین و آسان‌ترین شیوه‌های متمرکز ساختن ذهن به منظور از بین بردن یا کاهش افکار ضدونقیض باطنی در هنگام مطالعه، که اکثراً منجر به بی‌حوصله‌گی و بی‌علاقه‌گی به درس می‌شود، ایجاد یک فضای معنوی باطنی در انسان است، که من رمز موفقیت خویش را در عمل به این شیوه می‌دانم.

دوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۲

عالیه فرزند عبدالباری

۹۶.۲۱

فیصدی

راز موفقیت خود را در توکل به خداوند (ج) و تلاش و کوشش‌های سخت خودم می‌بینم؛ باوصف مکشلات خانواده‌گی و اقتصادی، تسلیم نشدم. امیدوارم در آینده مصدر خدمت به وطن و مردم عزیز خویش گردم.

اول نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۱

سمیه فرزند محبوب ا...

۹۷.۱۶

فیصدی

او دانش جوی سمستر اول خزان ۱۳۹۸ پوهنځی طب دندان پوهنتون غالب بوده و در سال ۱۳۹۹ تأجیل گذاشته است.

اول تا سوم نمره عمومی خزان ۱۳۹۸ پوهنځی کمپیوتر ساینس

سوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۳

سمیه فرزند احمد شاه

۹۷.۰۵

فیصدی

سمیه فرزند احمد شاه در خزان سال ۱۳۹۷ شامل سمستر اول پوهنځی کمپیوتر ساینس پوهنتون غالب شده است. وی با کسب ۹۷.۰۵ درصد مجموع نمرات، سمستر خزان ۹۸ را به پایان رسانیده و به عنوان سوم نمره عمومی معرفی گردیده است. یادداشت: سمیه در سمستر بهاری ۱۳۹۸ به عنوان اول نمره عمومی معرفی گردیده بود. و در سمستر خزان سوم نمره شده است.

دوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۲

مهدی فرزند محمد ظاهر

۹۷.۷۹

فیصدی

مهدی فرزند محمد ظاهر، در بهار سال ۱۳۹۸ شامل سمستر اول پوهنځی کمپیوتر ساینس پوهنتون غالب شده است. وی با کسب ۹۶.۲۲ فیصد مجموع نمرات، توانست سمستر اول را با موفقیت سپری و در جریان سمستر دوم خزان سال ۱۳۹۸ با کسب ۹۷.۷۹ درصد مجموع نمرات به عنوان دوم نمره عمومی این پوهنځی معرفی گردید.

اول نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۱

سهیلا فرزند سید شریف

۹۸.۳۷

فیصدی

سهیلا فرزند سید شریف، در بهار سال ۱۳۹۸ شامل سمستر اول پوهنځی کمپیوتر ساینس پوهنتون غالب شده است. وی سمستر اول را با کسب ۹۶.۴۴ فیصد نمرات با موفقیت به پایان رسانیده و در سمستر دوم خزان سال ۱۳۹۸ توانست با کسب ۹۸.۳۷ درصد مجموع نمرات، به عنوان اول نمره عمومی پوهنځی کمپیوتر ساینس معرفی شده است.

اول تا سوم نمره عمومی خزان ۱۳۹۸ پوهنځی اقتصاد

سوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۳

محمد اکبر فرزند عاشور

۹۳.۲۸

فیصدی

خوشحالم که در بین سه به ترین دانش کده اقتصاد قرار دارم. موفقیت را نتیجه تلاش و پشت کار و رعایت اصول مقررات و پرنسپهای دانش کده خود می دانم.

دوم نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۲

عبدالحی فرزند عبدالقدوس

۹۳.۶۸

فیصدی

از ابتدای شمولیت در پوهنځی برایم خط و مش تعیین نمودم و طول این مدت با تلاش، مطالعات و اشتراک در سمینارهای پوهنځی توانستم، که در سمستر پنجم موفقیت ذیل را به دست بیاورم. اهداف من در عرصه تخصصی، نایل آمدن به عالی ترین درجه تحصیلی، داشتن یک پس زمینه تحصیلی عالی و در کادر بودن است. این عمل با پشت کار و زحمات کثیف به دست می آید؛ در راستای تحقق اهداف تحصیلی ام از استادان مجرب پوهنځی و اداره عالی پوهنځی اقتصاد مدیونم.

اول نمره عمومی

سمستر خزان ۱۳۹۸

۱

عبدالمجید فرزند توریالی

۹۵.۲۹

فیصدی

به نظر من، موفقیت نیازمند برنامه ریزی، مطالعه و کوشش است، که برای دست یابی به موفقیت، بیش تر از دیگران بدان و بیش تر از دیگران کار کن؛ بناء راه موفقیت، همیشه در حال ساخت است؛ موفقیت پیش رفتن است، نه به نقطه پایان رسیدن.

اینترنِت 5G

محمد ارشاد ابراهیمی و ناصر صادق شکیبانی
دانش جویان پوهنځی کمپیوتر ساینس

مفاهیم اولیه

به زبان ساده، 5G، نسل پنجم شبکه تلفن همراه و کلیه ارتباطات قابل انجام در این بستر را دربر می گیرد. 5G را باید گامی نوین در حوزه تکنالوژی موبایل به حساب آورد، که تجربه کاربران را از به کارگیری گوشی‌ها یا تبلت‌های هوشمند به منظور تبادل داده‌ها بهبود می بخشد. این تکنالوژی، با عرضه گسترده به بازار، بهبود سرعت را برای کاربران تا اندازه‌یی به همراه خواهد داشت، که پیش از این با عرضه شبکه‌های LTE در مقایسه با شبکه‌های نسل سوم یا همان 3G شاهد بهبود تجربه کاربران بودیم.

5G در کنار سرعت بالا، پوشش گسترده‌تر و پایداری بیش‌تر را نیز به همراه خواهد داشت. شبکه نسل پنجم، حتی در بسیاری از موارد جای‌گزین شبکه‌های وای‌فای خانگی خواهد شد. سرعت 5G تا حدی است که امکان دانلود فیلم در چند ثانیه ممکن شده و حتی می‌توانید استریم زنده محتویات را در پلتفرم واقعیت مجازی ممکن سازید. 5G تأخیر کم‌تر در ارتباطات صورت گرفته در بستر شبکه همراه را نیز به دنبال خواهد داشت.

کارکرد این فناوری چه‌گونه است؟

فناوری‌های جدید زیادی برای اینترنت 5G توسعه یافته، که هنوز شرکت‌ها برای استفاده از یک فناوری ثابت و مشخص به توافق نرسیده‌اند و هر کدام از آن‌ها در حال آزمون و خطا برای یافتن بهترین فناوری ممکن هستند. باندهای فرکانس بالا-از ۳.۵ گیگاهرتز تا ۲۶ گیگاهرتز و بالاتر- ظرفیت زیادی دارند؛ اما به دلیل پایین بودن طول موج آن‌ها، وسعت کم‌تری را پوشش می‌دهند و با موانع معمولی فیزیکی مثل دیوارها، این سیگنال‌ها قطع می‌شوند. در همین زمینه می‌توانیم به فناوری mmWave اشاره کنیم، که این شبکه سرعت اتصالات را به شکلی چشم‌گیر افزایش می‌دهد و چندی پیش شرکت کوالکام، از نخستین آتن مبتنی بر این فناوری رونمایی کرد؛ اما بهره‌گیری از این فناوری و نصب زیرساخت‌های مربوط به آن تا حد زیادی هزینه‌بر است و هنوز شرکت‌ها به‌طور گسترده به

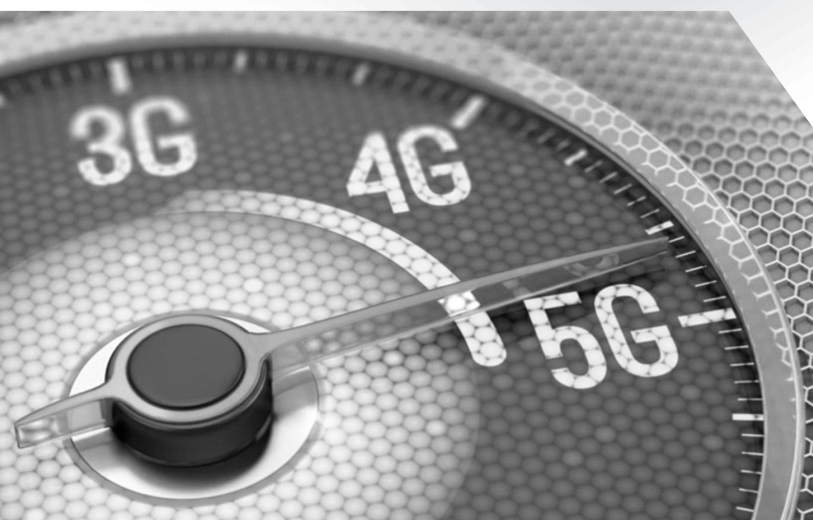
استفاده از آن روی نیاورده‌اند.

آیا تفاوت محسوسی نسبت به اینترنت 4G دارد؟

بلی، این یک تکنالوژی کاملاً جدید است، اما احتمالاً در ابتدای امر شاهد سرعت زیادی نخواهیم بود؛ زیرا شرکت‌های مخابراتی احتمالاً در ابتدا از این فناوری برای افزایش ظرفیت شبکه‌های 4G استفاده خواهند کرد. سرعت نهایی، بسته‌گی به این دارد که به کدام یک از طیف‌های باند وصل شده باشید و این که شرکت مخابراتی موردنظر چه قدر بر روی نصب دکل‌ها و فرستنده‌های جدید سرمایه‌گذاری کرده باشد.

چقدر سریع خواهد بود؟

در حال حاضر، میان‌گین سرعت اینترنت 4G حدود ۴۵ مگابیت بر ثانیه است، اما شرکت‌ها همچنان امیدوار اند که سرعت ۱ گیگابیت بر ثانیه را عملی کنند. شرکت کوالکام اعلام کرده که در دنیای واقعی، می‌توانیم از اینترنت 5G انتظار ارائه ۱۰ یا ۲۰ برابر سرعت بیش‌تر را داشته باشیم. این سرعت مربوط به شبکه‌های 5G است که در کنار شبکه‌های 4G فعلی ساخته و عملیاتی خواهد شد. شبکه‌های 5G تکی که از فرکانس‌های بسیار بالا بهره می‌برند، به راحتی می‌توانند سرعت بالای یک گیگابیت بر ثانیه را عملی کنند؛ البته این شبکه‌ها حداقل چند سال دیگر ارائه می‌شوند.

چرا به این فناوری نیاز داریم؟

روز به روز به آمار کاربران گجت‌هایی مانند ساعت‌های هوشمند، گوشی‌ها و تبلت‌ها افزوده می‌شود و به همین خاطر حجم استفاده از اینترنت موبایل به صورت فزاینده‌ی رو به افزایش است، که بخش زیادی از آن به استریم ویدیو و موسیقی برمی‌گردد. شبکه‌های ارتباطی فعلی در حال اشباع شدن هستند و مثلاً وقتی هزاران نفر در یک مکان محدود می‌خواهند از اینترنت موبایل بهره ببرند، شبکه مذکور به مشکل برمی‌خورد. فناوری 5G به راحتی می‌تواند به صورت هم‌زمان به هزاران گجت موجود در یک منطقه محدود سرویس دهد، که این مزیت در موارد مختلف تا حد زیادی مثر ثمر خواهد بود.

آیا باید یک گوشی جدید بخریم؟

متأسفانه جواب این سؤال مثبت است. زمانی که در بین

سال‌های ۲۰۰۹ تا ۲۰۱۰ فاز ابتدایی فناوری 4G عملیاتی شد، قبل از گسترده شدن این فناوری، گوشی‌های زیادی عرضه شدند، که با این فناوری سازگار بودند؛ اما کاربران آن‌ها در بسیاری از مکان‌ها نمی‌توانستند از این اینترنت بهره ببرند. به همین خاطر این افراد احساس می‌کردند که پول اضافه‌ی را برای یک فناوری نه‌چندان کاربردی پرداخت کرده‌اند. و اولین موبایل که این فناوری مجهز شد سامسونگ گلکسی S10 5G می‌باشد.

آیا اینترنت 5G در مناطق روستایی هم ارائه می‌شود؟ در بسیاری از کشورها، ساکنان مناطق روستایی خواهان دستیابی به اینترنت پرسرعت‌تر هستند؛ اما اینترنت 5G راه‌حل این مشکل نخواهد بود؛ زیرا برای این فناوری از باندهای فرکانس بالا استفاده می‌شود که با وجود بهره‌گیری از ظرفیت زیاد، مناطق محدودی را پوشش می‌دهند. به همین خاطر برای ارائه اینترنت 5G باید دکل‌ها و فرستنده‌های متعددی نصب شود که چنین هزینه‌ی برای مناطق روستایی چندان به صرفه نیست. شاید بعد از گذشت چند سال، دولت‌ها با ارائه مشوق‌های مالی، منجر به راه‌یابی این فناوری به مناطق روستایی شوند.

5G

ورزش

در سال ۱۳۹۸

در پوهنتون غالب

مسابقات فوتسال

به تاریخ ۱۳۹۸ / ۱ / ۱۸ جام فوتسال در سطح پوهنځی‌های پوهنتون با اشتراک (۲۵) تیم برگزار شد. تیم فوتسال پوهنځی ستوماتولوژی قهرمان، تیم پوهنځی طب معالجه‌وی نایب‌قهرمان و تیم پوهنځی حقوق و علوم سیاسی مقام سوم این مسابقات را به دست آورد.

مسابقات والیبال

به تاریخ ۲۳ / ۷ / ۱۳۹۸ جام والیبال در سطح پوهنتون با اشتراک ۱۳ تیم برگزار شد، تیم ستوما تولوژی توانست از سد معالجه‌وی بگذرد و برای بار دوم قهرمان این مسابقات شود.

مسابقات شطرنج

به تاریخ ۲ / ۷ / ۱۳۹۸، مسابقات شطرنج در سطح پوهنتون در بین محصلان برگزار شد، که در این مسابقات ۳۵ تن از محصلان پوهنخ‌های مختلف اشتراک کردند. از این میان فهیم شریفی از پوهنخ طب معالجه‌وی قهرمان این مسابقات شد. بنیامین توخی محصل پوهنخ کمپیوتر ساینس مقام دوم این مسابقات را از آن خود کرد و زبیر توخی محصل پوهنخ ستوما تولوژی مقام سوم را کسب نمود.

**قهرمانی تیم ده‌سال فوتسال پوهنتون غالب
در رقابت‌های فوتسال زیر ده سال ولایت هرات:**

